

Llywodraeth Cymru

Datgan Parth Atal Ffliw Adar Cymru Gyfan

1. Mae Gweinidogion Cymru wedi cynnal asesiad risg o dan erthygl 6(1) o Orchymyn Ffliw Adar a Ffliw sy'n Deillio o Adar mewn Mamaliaid (Cymru) (Rhif 2) 2006 fel y'i diwygiwyd (OS 2006/2927 Cy.262) ("y Gorchymyn").
2. I leihau'r risg o drosglwyddo ffliw adar i ddofednod neu adar caeth eraill oddi wrth adar gwyllt neu oddi wrth unrhyw ffynhonnell arall, yn dilyn cynnydd yn y lefelau risg o drosglwyddo ffliw adar sy'n effeithio ar Gymru, mae Gweinidogion Cymru, yn unol ag erthygl 6(1) o'r Gorchymyn, yn datgan bod Cymru gyfan, fel y'i disgrifir yn Atodlen 5, yn Barth Atal Ffliw Adar.
3. Yn unol ag erthyglau 6(2) a 6(4) o'r Gorchymyn, mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod angen gosod y mesurau canlynol o fewn y Parth Atal Ffliw Adar (AIPZ) er mwyn lleihau'r risg o drosglwyddo ffliw adar.
4. Yn amodol ar baragraffau 5 a 6, rhaid i bawb sy'n cadw dofednod ac adar caeth eraill yng Nghymru gydymffurfio â'r mesurau bioddogelwch lleiaf yn Atodlen 1 i'r Datganiad hwn.
5. Yn ogystal â gofynion paragraff 4 ac yn amodol ar baragraff 6, rhaid i bob ceidwad sydd â 50 neu fwy o ddofednod neu adar caeth eraill gydymffurfio â'r mesurau yn Atodlen 2 i'r Datganiad hwn.
6. Mae ceidwaid dofednod neu adar caeth eraill ar safle sydd wedi'i drwyddedu o dan Ddeddf Trwyddedu Sŵau 1981 wedi'u heithrio o ofynion Atodlen 2 i'r Datganiad hwn.
7. Rhaid i geidwaid sy'n crynhoi adar hela gwyllt gydymffurfio â'r mesurau yn Atodlen 3 i'r Datganiad hwn.
8. Gwneir y Datganiad hwn o dan erthygl 6 o'r Gorchymyn. Mae'r Datganiad hwn yn dirymu Datganiad Parth Atal Ffliw Adar a wnaed gan Weinidogion Cymru ar 9 Ionawr 2023.
9. Mae paragraffau 2 i 8 yn berthnasol o 00:01 ar 18 Ebrill 2023 a byddant yn parhau i fod mewn grym nes bod y Datganiad fel arall yn cael ei ddiwygio neu ei ddirymu gan ddatganiad pellach.

Llofnodwyd

Richard Irvine, Prif Swyddog Milfeddygol Cymru

O dan awdurdod y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, un o Weinidogion Cymru.

Dyddiedig: 17:00 ar 17 Ebrill 2023

Ceir copïau o'r Datganiad hwn ac o'r Gorchymyn ar [Ffliw adar | Is-bwnc | LLYW.CYMRU](#)

Gallai peidio â chydymffurfio â'r Datganiad hwn fod yn drosedd o dan adran 72 neu 73 o Ddeddf Iechyd Anifeiliaid 1981.

Nodiadau:

- (1) Os cadarnheir fflw adar mewn dofednod neu adar caeth eraill mewn eiddo unigol, caiff Parthau Gwarchod a Gwylidwriaeth eu datgan i atal y clefyd rhag lledaenu y tu hwnt i'r ardal o gwmpas y fferm heintiedig. Rhaid i geidwaid o fewn Parth Gwarchod neu Barth Gwylidwriaeth (neu barthau rheoli dros dro neu barthau dan gyfyngiadau pathogenedd isel) gydymffurfio â'r gofynion bioddiogelwch a ddatganwyd yn benodol ar gyfer parthau o'r fath. Fodd bynnag, nid yw hyn yn dileu'r rhwymedigaeth i gydymffurfio â'r mesurau bioddiogelwch ychwanegol sy'n ofynnol gan y Datganiad hwn, gan gynnwys mesurau bioddiogelwch uwch os yw'r eiddo'n cynnwys mwy na 50 o adar.
- (2) At ddibenion y Datganiad hwn, mae "dofednod" yn golygu aderyn a fegir neu a gedwir mewn caethiwed at ddiben cynhyrchu cig neu wyau i'w bwyta, neu gynhyrchion eraill, ailstocio cyflenwadau adar hela neu at ddibenion unrhyw raglen fridio i gynhyrchu'r cyfryw categorïau o adar.
- (3) At ddibenion y Datganiad hwn, mae "aderyn caeth arall" yn golygu aderyn a gedwir mewn caethiwed nad yw'n ddofednod, gan gynnwys aderyn a gedwir fel anifail anwes neu ar gyfer sioeau, rasys, arddangosfeydd, cystadlaethau neu i'w fridio neu ei werthu.
- (4) At ddiben y Datganiad hwn, mae "ceidwad" yn golygu unrhyw berson sy'n gyfrifol am ddofednod neu adar caeth eraill, boed hynny'n barhaol neu dros dro.
- (5) At ddiben y Datganiad hwn, mae "eiddo" yn golygu unrhyw dir, adeilad, dŷ, sied, cwt, cŵp, adardy neu ardal wedi'i rhywdo, iard neu ardal agored a ddefnyddir i gadw dofednod neu adar caeth eraill, ac mae'n cynnwys ardaloedd ategol cyfagos megis biniau bwyd adar a storffeydd gwrtaith adar.
- (6) At ddiben y Datganiad hwn, mae "man crwydro" yn golygu unrhyw ardal yn yr awyr agored y caniateir i ddofednod ac adar caeth fynd iddi ar unrhyw adeg.
- (7) Mae "sw" yn golygu sŵ, acwariwm neu eiddo o fewn ystyr adran 1(2) o Ddeddf Trwyddedu Sŵau 1981 a weithredir o dan awdurdod trwydded o dan y Ddeddf honno neu sy'n ddarostyngedig i ollyngiad, mewn cyfarwyddyd o dan adran 14(1) o'r Ddeddf, nad yw'r Ddeddf yn gymwys i'r sw honno
- (8) Mae "adar hela" yn golygu unrhyw fferantod, petris, grugieir duon (neu adar hela'r mynydd) neu rugieir gwyn neu hwyaid wedi'u magu ar gyfer hela.
- (9) Nid oes unrhyw beth yn y Datganiad hwn yn dileu'r rhwymedigaethau ar geidwaid dofednod neu adar caeth eraill i fodloni gofynion lles anifeiliaid presennol.
- (10) Mae canllawiau ar fesurau bioddiogelwch ar gyfer dofednod ac adar a gedwir ar gael yng nghanllawiau bioddiogelwch yn [Bioddiogelwch ac atal afiechyd mewn adar caeth | LLYW.CYMRU](#)
- (11) Rhaid i unrhyw un sy'n cadw dofednod neu adar caeth eraill gadw llygad barcud arnynt am unrhyw arwyddion o glefyd, a dylent gael cyngor gan eu milfeddyg yn syth os oes ganddynt unrhyw bryderon. I gael manylion am beth i'w wneud os byddwch chi'n amau bod y clefyd yn eich ardal, ewch i [Fflw adar: y diweddaraf | LLYW.CYMRU](#)

Atodlen 1 – Mesurau bioddiogelwch gofynnol sy'n berthnasol i bob ceidwad

1. Rhaid i bob ceidwad gymryd camau priodol ac ymarferol, y gellir eu dangos i arolygydd ar gais, i sicrhau—

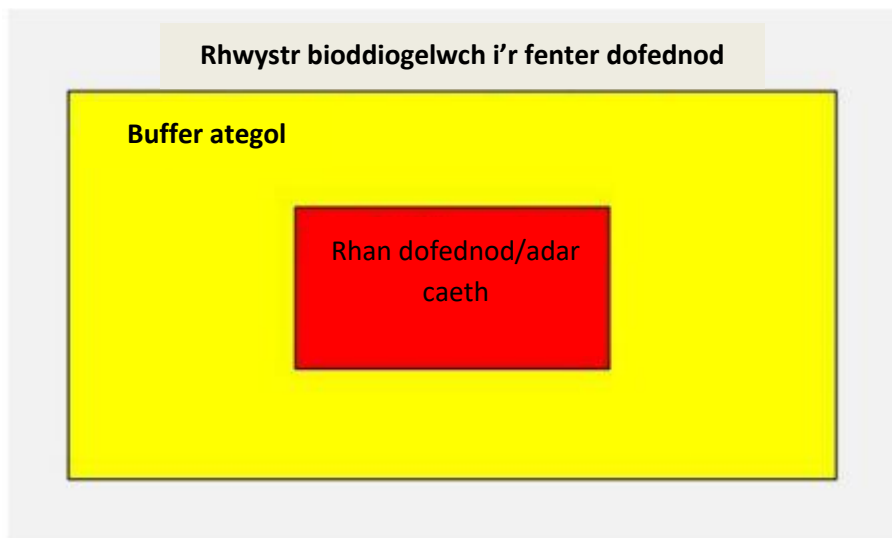
- (1) bod rhagofalon yn cael eu cymryd i osgoi trosglwyddo'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol halogiad y feirws rhwng eiddo, o unrhyw beth all ledaenu'r haint fel dillad, a thrwy lanhau a diheintio cyfarpar, cerbydau ac esgidiau. Rhaid gosod dipiau traed yn cynnwys diheintydd dofednod cymeradwy ar y gyfradd wanediad gywir mewn manau strategol, gan gynnwys wrth fynedfeydd ac allanfeydd pob tŷ neu ardal awyr agored lle cedwir adar, a rhaid i esgidiau gael eu glanhau bob amser gan ddefnyddio'r dipiau wrth fynd i mewn ac allan o'r ardaloedd hynny neu dylid newid esgidiau neu orchudd untro ar ben esgidiau wrth symud rhwng ardaloedd lle cedwir adar ac ardaloedd heb adar;
- (2) nad yw bwyd, dŵr na sarn yn agored i halogiad y feirws, yn arbennig trwy dail adar a'u bod yn cael eu storio mewn modd nad yw adar gwyllt yn gallu cyrraedd atynt;
- (3) ni ddylid cadw hwyaid a gwyddau yn yr un lloc neu adeilad â rhywogaethau eraill o ddofednod neu adar caeth;
- (4) bod fermin yn cael eu rheoli'n effeithiol mewn unrhyw ran o'r eiddo lle cedwir dofednod neu adar caeth eraill;
- (5) na chaiff adar ysglyfaethus eu bwydo ag unrhyw eitem sy'n debygol o fod wedi'i halogi gan y feirws;
- (6) bod symudiad pobl (ar wahân i mewn sw), cerbydau neu gyfarpar i'r rhan o'r eiddo lle cedwir dofednod ac oddi yno yn cael ei gyfyngu i symudiadau hanfodol yn unig i ofalu am eu lles, i gasglu wyau, i'w bwydo, ymweliadau arolygu neu ymweliadau gan swyddogion sydd wedi eu hawdurdodi gan y gyfraith i fod ar yr eiddo;
- (7) mae'r holl bersonél yn gyfarwydd ac yn cydymffurfio â'r gofynion perthnasol yn y Datganiad hwn;
- (8) bod cofnodion yn cael eu cadw (ar wahân i mewn sw) o bob cerbyd sy'n mynd i mewn i unrhyw ran o'r eiddo lle cedwir dofednod ac o bob person sy'n dod i gysylltiad uniongyrchol â'r dofednod;
- (9) bod cofnodion yn cael eu cadw o ddofednod, adar caeth a symudiadau wyau, a'u bod ar gael i archwiliwr milfeddygol ar gais. Dylai'r cofnodion gynnwys:
 - nifer a disgrifiad o'r adar (gan gynnwys y rhywogaeth neu'r math o ŵy) sy'n cael eu cludo neu eu marchnata;
 - dyddiad symud oddi ar y safle;
 - lleoliad y gyrchfan (os yn hysbys);
 - enw a chyfeiriad y person y mae'r berchnogaeth neu'r meddiant wedi ei drosglwyddo neu i gael ei drosglwyddo iddo;
- (10) bod adeiladau sy'n cadw'r adar yn cael eu cynnal a'u cadw a bod diffygion a allai adael dŵr neu unrhyw halogiad arall i mewn yn cael eu hatgyweirio ar unwaith;

2. Rhaid i bob ceidwad gwblhau'r [Rhestr wirio hunan-asesu gorfodol | LLYW.CYMRU Gorfodol](#).

Atodlen 2 – Mesurau bioddiogelwch uwch ar gyfer eiddo â 50 neu fwy o ddofednod neu adar caeth

(1) Ar ben y mesurau bioddiogelwch gofynnol a amlinellir yn Atodlen 1 o'r Datganiad hwn, rhaid i bob ceidwad sydd â 50 neu fwy o ddofednod neu adar caeth gydymffurfio â'r mesurau bioddiogelwch uwch yn yr Atodlen hon. Mae mesurau ar wahân ar waith yn y rhannau canlynol o'r eiddo lle y cedwir dofednod neu adar caeth neu'r ddau (fel a ddangosir isod) –

- (a) rhan dofednod/adar caeth (tai adar byw)
- (b) rhan (byffer ategol) gan gynnwys yr ardal y tu allan i'r ardal dan do a thu mewn i'r rhwystr bioddiogelwch
- (c) rhan mynediad cyfyngedig (rhwystr bioddiogelwch) sef y ffin effeithiol o adran dofednod neu adar caeth yr eiddo.

(2) Mae'r mesurau canlynol yn berthnasol i ran dofednod/adar caeth (adar byw dan do) yr eiddo—

- (a) dylai mynediad ac allanfa un person fod wedi'i gyfyngu i bersonél awdurdodedig hanfodol yn unig;
- (b) rhaid i geidwaid weithredu hylendid ataliol effeithiol, gan gynnwys newid dillad, gwisgo menig tafladwy a newid esgidiau, cyn mynd i mewn ac allan o'r rhan adar byw. Er mwyn hwyluso hyn, mae'n rhaid cynnal 'ardal drosiannol', sy'n ddigon mawr i ganiatáu storio a newid, i mewn i/allan o ardal adar byw. Dylai dillad ac esgidiau penodol (gan gynnwys PPE pwrpasol) fod yn bresennol o fewn y rhan adar byw a bod arwyddion yno. Cyn mynd i mewn i'r ardal hon dylid diheintio esgidiau gan ddefnyddio diheintydd cymeradwy ffliw adar y tu allan yn yr ardal ategol. Os yw esgidiau'n fudr, dylid glanhau cyn diheintio a dylai pibelli dŵr/brwshys fod ar gael ar gyfer hyn.
- (c) dim ond cyfarpar a cherbydau hanfodol sy'n cael mynd i mewn i'r rhan adar byw. Dylai hwn fod yn un fynedfa ar wahân i'r fynedfa personél;
- (d) rhaid i rannau allanol unrhyw gerbydau (yn enwedig olwynion a bwâu olwynion) a chyfarpar sy'n mynd i mewn neu allan o'r rhan adar byw dan do yr eiddo gael eu glanhau a'u diheintio gan ddefnyddio diheintydd Ffliw Adar wedi'i gymeradwyo cyn mynd i mewn ac allan o'r rhan honno;

- (e) rhaid i dai a chyfarpar gael eu glanhau a'u diheintio'n drylwyr (yn seiliedig ar arfer gorau'r diwydiant) ar ddiwedd cylch cynhyrchu a chyn i adar newydd gael eu cyflwyno;
- (f) rhaid cadw cofnodion o gerbydau a phersonél sy'n mynd i mewn ac allan o'r rhan adar byw.
- (g) rhaid i geidwaid archwilio adeiladwaith a chyfanrwydd strwythurol unrhyw adeilad a ddefnyddir i gartrefu dofednod am dyllau a gollyngiadau, gyda phwyslais arbennig ar doeau, gwteri a phibellau. Rhaid trwsio unrhyw dyllau a gollyngiadau heb ormod o oedi. Rhaid gwirio systemau awyru er mwyn atal unrhyw adar gwyllt rhag cael mynediad neu halogi.
- (h) dylai cynhyrchwyr wyau sicrhau bod pacio, trin a storio wyau eilaidd / eitemau fferm o ansawdd eilaidd yn cael ei reoli mewn modd bioddigol. Rhaid glanhau hambyrddau wyau plastig a'u diheintio gan ddefnyddio diheintydd a gymeradwywyd gan Ffliw Adar cyn ei ddefnyddio a chadw cofnodion fel y manylir ym mharagraff (7) o Atodlen 1 i'r Datganiad hwn.

(3) Mae'r mesurau canlynol yn berthnasol i'r rhan (byffer) ategol gan gynnwys yr ardal y tu allan i'r rhan dan do a thu mewn i'r rhwystr bioddigolwch—

- (a) dylai mynediad fod wedi'i gyfyngu i bersonél hanfodol yn unig, a dylai arferion bioddigolwch llawn gael eu mabwysiadu wrth fynd i mewn ac allan o'r rhan hon o'r eiddo;
- (b) dylai'r rhan hon o'r eiddo fod yn gwbl ar wahân i'r rhan adar byw dan do, gyda ffin glir;
- (c) rhaid i wastraff a stoc trig gael eu cadw mewn cyfleusterau bioddigolwch priodol yn y rhan hon o'r eiddo, gyda ffin glir rhwng y rhan adar byw dan do;
- (d) Fel yn Atodlen 1(2) i'r Datganiad hwn, rhaid gorchuddio bwyd anifeiliaid neu sarn os ydynt yn cael eu storio yn y rhan hon, a chymryd rhagofalon i beidio â chaniatáu halogi bwyd anifeiliaid neu sarn gan faw adar gwyllt wrth ei gymryd i'r rhan adar byw dan do.

(4) Mae'r mesurau canlynol yn berthnasol i ran mynediad cyfyngedig (rhwystr bioddigolwch) yr eiddo sef ffin effeithiol adran dofednod ac adar caeth y safle –

- (a) dylai mynediad gan y cyhoedd gael ei reoli a dim ond gweithwyr neu gontractwyr hanfodol ddylai fynd i mewn i'r rhan hon. Dylid mabwysiadu arferion bioddigolwch llawn wrth gael mynediad a gadael trwy'r rhwystr gan gynnwys newid dillad allanol ac esgidiau a diheintio esgidiau gan ddefnyddio diheintydd a gymeradwywyd gan Ffliw Adar wrth fynd i mewn i'r rhan hon o'r rhan ategol neu o'r tu allan i'r safle;
- (b) ni ddylai cerbydau nad ydynt yn hanfodol fynd i mewn i'r rhan hon. Rhaid glanhau a diheintio tu allan unrhyw gerbydau (gan ganolbwyntio ar olwynion a bwâu olwynion) sy'n mynd i mewn neu'n gadael y rhan wrth gael mynediad ac wrth ymadael gyda diheintydd ffliw adar wedi'i gymeradwyo;
- (c) ni ddylid bwydo adar hela gwyllt o fewn 500m i ran mynediad cyfyngedig y safle lle mae'r ardal hon o dan reolaeth y ceidwad.

(5) Lle mae safleoedd dofednod yn rhan o fentrau mwy, cysylltiedig, mae angen defnyddio'r mesurau bioddigolwch gwell yn llym a lle bo modd dylid rhannu staff, offer ac adnoddau rhwng safleoedd cyn lleied â phosibl.

Atodlen 3 – Gofynion ar gyfer ceidwaid sy'n crynhoi adar hela gwyllt

(1) Rhaid peidio â symud adar hela gwyllt sydd "wedi'u crynhoi" yn ystod y tymor agored (o dan Ddeddf Anifeiliaid Hela 1831) tan fod o leiaf 21 diwrnod o ddyddiad eu crynhoi wedi mynd heibio, oni bai bod y symudiad —

- (a) yn uniongyrchol ac wedi'i drwyddedu gan arolygydd milfeddygol neu gan arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol ac a allai fod yn ddarostyngedig i amodau; neu
- (b) o fewn yr un fangre.

(2) Rhaid i'r ceidwad gadw cofnod o'r dyddiad crynhoi a nifer yr adar sy'n cael eu crynhoi bob dydd. Bydd y gwaharddiad symud 21 diwrnod yn dechrau o'r dyddiad y mae'r aderyn olaf wedi'i grynhoi neu'r dyddiad mae'r aderyn olaf yn cyrraedd y safle lle byddan nhw'n cael eu cadw.

(3) Ni chaniateir caniatáu trwydded o dan 1(a) oni bai bod arolygydd milfeddygol wedi ystyried:

- (a) y risg o ledaeniad posibl y ffliw adar pe bai'r drwydded yn cael ei rhoi;
- (b) effeithiolrwydd y mesurau bioddiogelwch yn y gyrchfan i atal cyswllt rhwng yr adar a symudwyd ac adar eraill; ac
- (c) unrhyw fesurau rhagofalus y dylid eu cymryd cyn dechrau, yn ystod neu ar ôl y symudiad.

(4) Mae "crynhoi" yng nghyd-destun y paragraff hwn yn cyfeirio at yr arfer o grynhoi adar hela gwyllt ynghyd i'w cadw mewn caethiwed at ddiben ailstocio cyflenwadau o adar hela neu at ddiben rhaglen fridio ar gyfer cyflwyno'r cyfryw adar.

Atodlen 4 – Y Parth Atal Ffliw Adar

Mae'r Parth Atal Ffliw Adar yn berthnasol i Gymru gyfan.

Mae'r map rhyngweithiol ar gael yn:

<https://defra.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=8cb1883eda5547c6b91b5d5e6aeba90d>